

HÅLLBARHET BLIR STANDARD

The logo consists of the text 'HÅLLBARHET' in large, bold, black capital letters at the top. Below it, the word 'BLIR' is in smaller black capital letters, followed by 'STANDARD' in large, bold, green capital letters. A white silhouette of a city skyline is positioned behind the text. Overlaid on the skyline are two icons: a person riding a bicycle on the left and a tree on the right.

Ett projekt för hållbar stadsutveckling

Mål för projektet

Hållbara, innovativa lösningar för byggnader, utemiljö och mobilitet som har genomförts i pilotprojekt, projekt och satsningar ska fångas upp och bli standardlösningar i hela staden – både vid nyproduktion och uppgradering av befintliga stadsområden. På så sätt uppnås storskalig hållbar samhällsbyggnad.

Varför behövs Hållbarhet blir standard?

- Många smarta, innovativa och hållbara lösningar för stadsutveckling tas fram i olika pilotprojekt
- Städernas struktur brister när det gäller att koppla pilotprojekt till den ordinarie verksamheten
- En del lösningar sprids till marknaden och realiserar i större skala, medan andra inte används efter pilotprojektets slut – trots goda resultat
- Vissa införs i nybyggnad, men överförs inte till ombyggnadsprojekt
- Bristande samverkan och avsaknad av processer gör att effektiviseringspotential och positiva synergieffekter går förlorade
- **Piloterna ska flyga vidare** – så att hållbarhet blir standard i hela städerna

Två huvuduppgifter

Vad ska göras?

1. Utveckla en **analysmetod** för att kunna skala upp och standardisera hållbara innovativa lösningar för byggnader, transporter och utemiljö.
2. Ta fram **riktlinjer för samverkan** för att effektivt involvera rätt aktörer och lösningar i processen för att utveckla staden, när det gäller både nya och befintliga områden.

Båda delarna ska kunna anpassas efter lokala förutsättningar och vara internationellt tillämpbara.

Analys av hållbarhetslösning

- Vilka hållbarhetsmål bidrar lösningen till att nå?
 - Exempel: klimatneutralitet, klimatanpassning, hälsosam livsmiljö, rik och frisk natur, resurseffektivitet
- Hur många liknande platser har vi där lösningen kan användas?
- Om lösningen skulle skalas upp: I vilken grad skulle den kunna bidra till organisationens hållbarhetsmål?
- Hur färdigutvecklad är lösningen?
- Vad kostar lösningen att implementera, jämfört med standardlösningen?
 - På vilken aktör hamnar den eventuella kostnaden?
 - Om lösningen innebär en ekonomisk vinst i något skede: Hos vilken aktör hamnar vinsten?

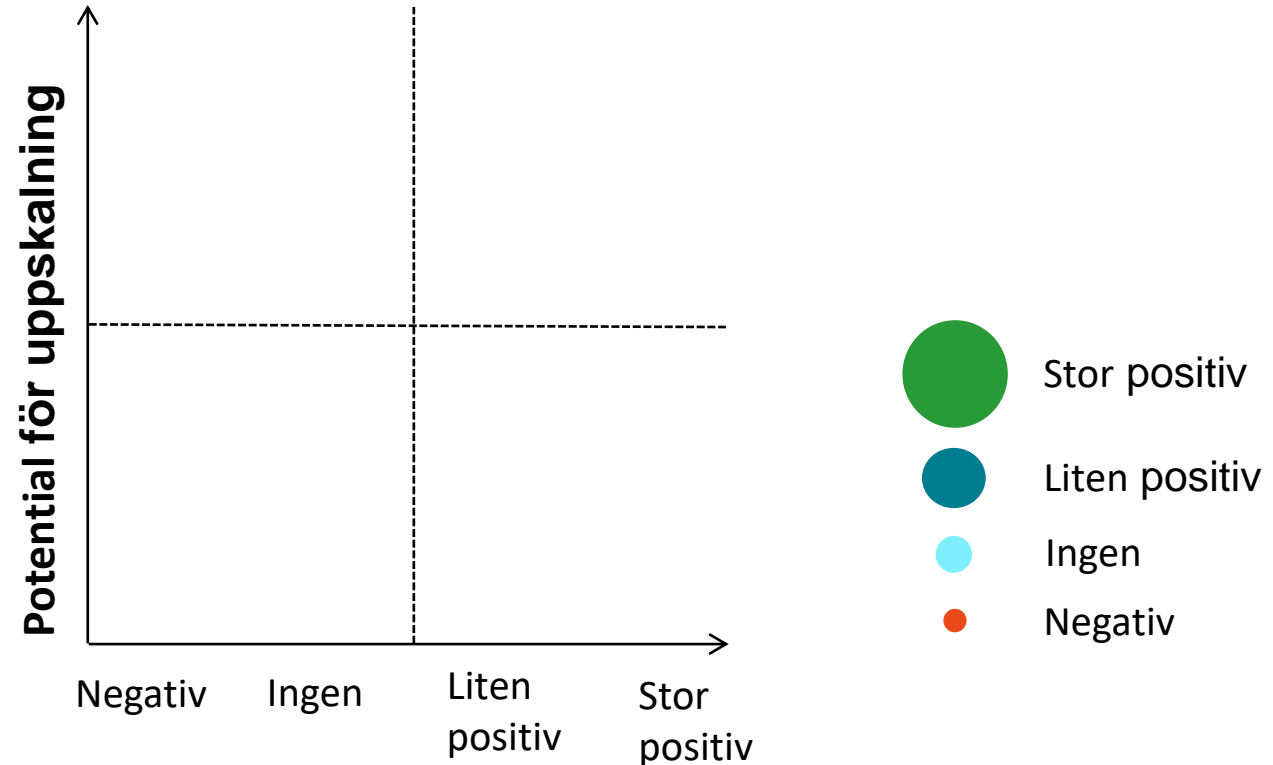
Matris för analys av hållbarhetslösning

4. Har implementerats i flertalet projekt, stor kännedom om för- och nackdelar. Kräver inte mycket jobb för att göra som standard.

3. Har implementerats i några projekt, genom visst arbete bör den kunna implementeras i större skala.

2. Har testats ett fåtal gånger, finns utmaningar kvar att lösa.

1. Har testats i enskilt pilotprojekt, viss kännedom om utmaningar men det kan bli andra i nya sammanhang.

Pilotprojektets/hållbarhetslösningens påverkan på hållbarhetsmål

Analys av hållbarhetslösning – handlingsplan för uppskalning

● Typ av uppskalning

- Geografisk – från projekt till projekt eller från kommun till kommun
- Vertikal – från enskilt projekt till att påverka formella strukturer, styrning, värderingar, lagar, policy

● Makten att skala upp

- Vilken aktör (organisation/person) ska driva uppskalningen av hållbarhetslösningen?
- Hur kan finansiella resurser och mandat för uppskalningen säkerställas?

● Spridning och förankring

- Vilka aktörer behöver kunskap om att lösningen finns, hur den fungerar och hur man lyckas?
- Hur ska de få denna kunskap?

● Att riva hindren

- Vad i omvärlden kan utgöra ett hinder för att lösningen skalas upp?
- Hur kan dessa hinder rivas alternativt hanteras, och vem ska arbeta för att det sker?

Vad är det kommuner gör när de samverkar för hållbar stadsutveckling?

- ✓ Skapar samverkansorganisation med specifika aktörer och ibland visst arbetssätt (verktyg)
- ✓ Etablerar en organisation/plattform för att samordna initiativ och projekt (ej specifik metod eller specifika aktörer)
- ✓ Initierar/driver/medverkar i projekt som genomförs i bred samverkan
- ✓ Policy eller åtgärdsplan framtagen i samverkan
- ✓ Avtal/överenskommelser för samverkan
- ✓ Processverktyg för samverkan
- ✓ Analysverktyg som används i samverkan för att tydliggöra mål, behov och krav
- ✓ Samordningsverktyg för att underlätta samordning mellan specifika aktörer i samverkansprocess (rollfördelning)

Exempel på samverkan i hållbar utveckling

Identifierade av deltagarna i Stockholm, Göteborg och Malmö

● Stockholm

- Fokus Skärholmen
 - Stadsbyggnadsstrategi för social hållbarhet
 - Socialt värdeskapande-analys
- Norra Djurgårdsstaden
 - Program för hållbar utveckling
 - Samverkansplattform för innovation
 - Grönytefaktorn
 - C/O City-projektet
- Grow Smarter
- Innovationsplattformen Hållbara städer
- Ledstången
- Hållbara Järva

● Göteborg

- Älvstaden/Älvstranden Utveckling
- Klimatneutrala Göteborg 2030
- GO:innovation
- Gemensam stadsbyggnadsprocess

● Malmö – Sege park

- Byggherredialogen
- Framtagande av hållbarhetsstrategi
- Klimat- och kretsloppsöverenskommelse
- Sociala handlingsplaner
- Samverkansgruppen för Sege park
- Malmö innovationsarena
- Sharing city Malmö

● Värmdö

- Dialoglab för näringslivssamverkan och vattensamverkan

Fakta om projektet

Deltagare

- Kommuner
 - Stockholm, Göteborg, Malmö
 - Mälardalskommunerna, inkl Värmdö (ingick i förstudie)
- Övriga deltagare
 - IVL Svenska Miljöinstitutet
 - KTH, Kungliga Tekniska Högskolan
 - SKR, Sveriges Kommuner och Regioner
 - Fastighetsägarna Stockholm
- Koordinator och projektledare
 - Miljöförvaltningen Stockholms Stad

Projekt tid, finansiärer och kontakt

- **Pågår:** 2019 till 2023
- **Total projektbudget:** 7 miljoner kr
- **Finansiärer:**
 - **Vinnova 2019-2023:**
Innovationer för ett hållbart samhälle – för en klimatneutral framtid
 - **Viable Cities 2019-2020:**
Klimatneutrala städer – snabbare tillsammans!
- **Projektledare:** Lisa Enarsson, Stockholms stad
- **Webbsida:** www.ivl.se/hallbarhet-blir-standard

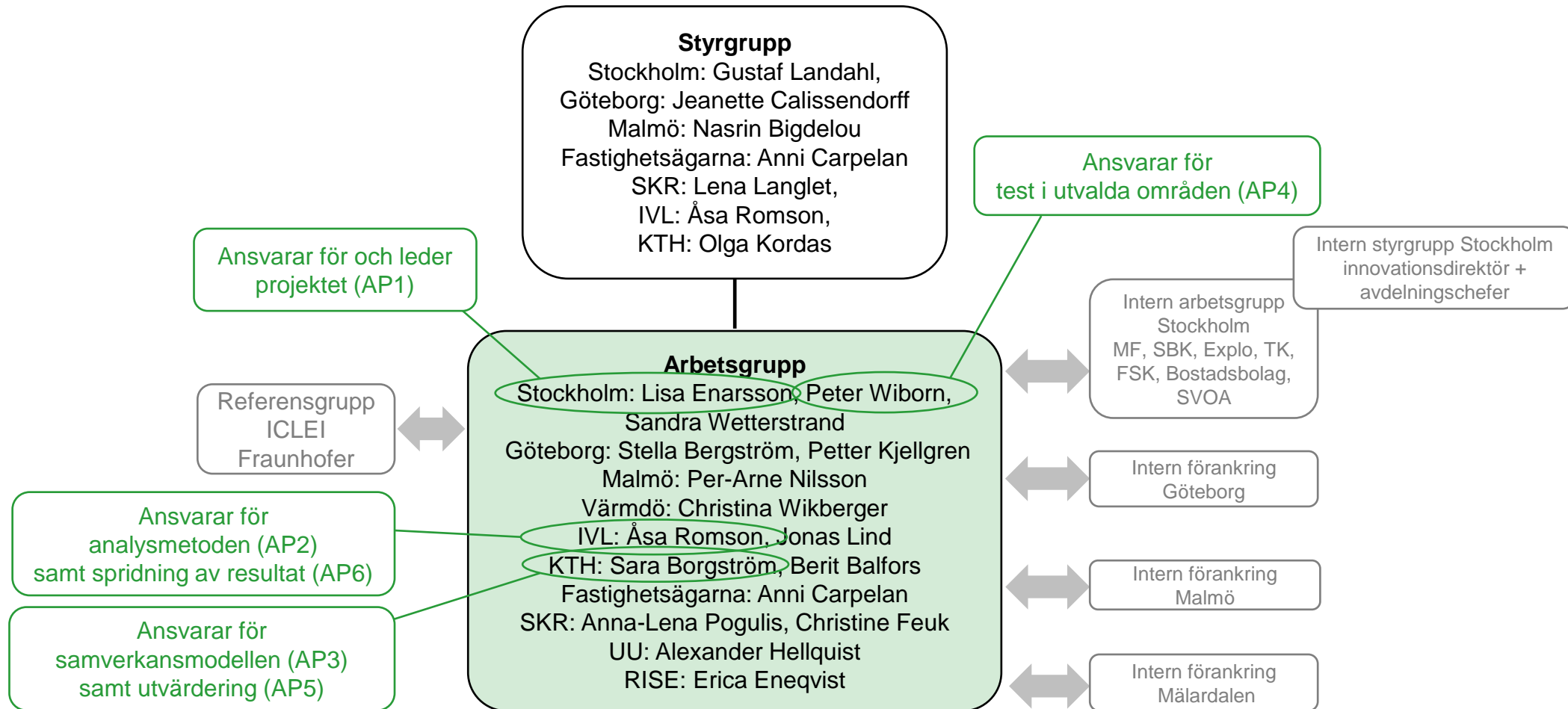

Arbetspaket

- AP1: Projektledning – Stockholms stad
- AP2: Analysmetod – IVL Svenska Miljöinstitutet
- AP3: Samverkansmodell – KTH
- AP4: Genomförande – Stockholms stad
- AP5: Utvärdering – KTH
 - AP5b: Plan för vidareutveckling av idén – Stockholms stad
- AP6: Spridning av resultaten – IVL och SKR

Projektorganisation

	Arbetspaket 1: Projektledning	Arbetspaket 2: Analysmetod	Arbetspaket 3: Samverkans- modell	Arbetspaket 4: Genomförande	Arbetspaket 5: Utvärdering	Arbetspaket 5b: Plan för vidare utveckling	Arbetspaket 6: Spridning av projektresultat
Syfte	Koordinera projektets arbete	Kartlägga och analysera befintliga lösningar med potential att bidra till omställning till klimatneutralt samhälle	Utveckla en samverkansmodell för att underlätta implementering av och standardisera förloppet för hållbara lösningar genom effektiv aktörs-samverkan	Testa samverkansmodellen och analysmetoden för att implementera framgångsrika lösningar i utvalda områden	Säkerställa lärandeprocessen genom att utvärdera projektgenomförandet och finjustera samverkansmodellen	Skapa förutsättningar för fortsatt genomförande	Sprida verktygen till andra kommuner i Sverige och internationellt
Organisation	Stockholms stad	IVL	KTH	Stockholms stad	KTH	Stockholms stad	IVL och SKR
Person	Lisa Enarsson	Åsa Romson	Sara Borgström	Peter Wiborn	Sara Borgström	Sandra Wetterstrand	Åsa Romson
Medverkan	Stockholm + alla partner	IVL+ alla partner	KTH + alla partner	Stockholm + alla städer och Fastighetsägarna	KTH, IVL UU, RISE + alla partner	Stockholm + alla partner	IVL och SKR + alla partner
Tidplan	Jan 2020-dec 2023	Jan 2020 -dec 2021	Jan 2020-dec 2022	Jan 2021-okt 2023	Aug 2022-dec 2023	Jan 2020-dec 2023	Jan 2020-dec 2023
Milstolpar	<ul style="list-style-type: none"> Övergripande och detaljerade projektplaner är framtagna. Leda styr-, arbets- och referensgrupp. Start av projektet, tidplan för möten framtagen. Löpande rapportering, projektavslutning, slutrapportering av projektet. 	<ul style="list-style-type: none"> Utveckling av bedömningsmall samt kartläggning och kvantifiering av lösningar med stor potential för klimatneutralitet. Analysmetoden utvecklas. Exempel på hållbara lösningar tas fram genom en testanalys. 	<ul style="list-style-type: none"> Identifiering av framgångsfaktorer för tvärspektoriell samverkan för hållbar samhällsutveckling. Koncept för samverkansmodell. Relevanta aktörer är knutna till projektet. 	<ul style="list-style-type: none"> Planering inför genomförande. Lösningar har genomförts i de utvalda områdena. Förutsättningar för fortsatt genomförande är skapade. 	<ul style="list-style-type: none"> Utveckling av flexibelt utvärderingsverktyg samt utvärdering av projekten i AP4. Finjustering av samverkansmodellen. 	<ul style="list-style-type: none"> Förankringsarbete och konsortiebyggande. Sondering och målsättningar för utvalda områden. Förutsättningar för fortsatt genomförande är skapade. 	<ul style="list-style-type: none"> Kommunikationsplan Visualisering av projektet Avslutningskonferens
Styrgrupp	Godkänna projektplan, godkänna metod och modell, godkänna urval av smarta lösningar och samarbetsaktörer samt ansökan för steg 2.						

HÅLLBARHET BLIR STANDARD

www.ivl.se/hallbarhet-blir-standard

PROJEKTLEDARE

Stockholms stad

DELTAGANDE KOMMUNER

Göteborg
Malmö
Stockholm
Värmdö

ÖVRIGA PROJEKTPARTER

Kungliga Tekniska Högskolan, KTH
IVL Svenska Miljöinstitutet
Sveriges Kommuner och Regioner, SKR
Fastighetsägarna Stockholm

FINANSIÄRER

FORMAS